

DOORSTAAT UW FACTUUR DE BTW CENSUUR?

Drs. J.H. Gieskens AC CCM OT
jh@gieskens-eva.nl

Het artikel "*Freelancer en ZZP nog steeds in de war door VAR*" uit het VFP nr. 5 van mei 2005¹ heeft diverse reacties bij lezers losgemaakt. Enkele vragen hadden betrekking op de verrekening van de BTW door de freelancer alsmede de daaraan verbonden factuureisen. Onderhavig stuk gaat in navolging van bovenvermeld artikel dan ook in op de vraag: "*Doorstaat uw factuur de BTW censuur?*"

WHAT'S IN A NAME?

Volgens de woordenboeken van Van Dale² stamt het woord 'factuur' van het Franse 'facture' dat staat voor: 'uitvoering, maaksel, fabricatie'. Alhoewel het woord 'factuur' vandaag de dag nog steeds wordt gebruikt in de betekenis van 'makelij' is de meest voorkomende betekenis in het Nederlands: 'de lijst van geleverde goederen, met opgave van de berekende prijzen, van plaats en datum van de aflevering, de wijze van vervoer enz, samen of tegelijk met de goederen aan de afnemer verzonden'. Synoniemen voor het woord 'factuur' die in het dagelijks taalgebruik veel worden gebezigd zijn: 'rekening, bon of declaratie'. Vanuit administratief

organisatorisch oogpunt is het echter niet wenselijk om de eerste twee synoniemen te gebruiken daar deze nog vele andere en meer voor de hand liggende betekenissen kennen binnen de administratieve discipline. Rest het woord 'declaratie' dat zoveel betekent als: 'rekening van een advocaat of arts voor onkosten en honorarium; rekening van een vrije beroepsbeoefenaar, een paramedicus, een freelancer e.d.'. Het lijkt voor freelancers derhalve logisch om het woord 'declaratie' te gebruiken. Niets is echter minder waar daar het woord 'declaratie' ook veelvuldig door werknemers wordt gebruikt voor: 'de rekening van een ten behoeve van een lichaam of persoon gemaakte onkosten, bijvoorbeeld opgave van reis- en

verblijfkosten. Uit het in de inleiding genoemde artikel over de VAR bleek dat de freelancer vooraleerst in werkelijkheid maar ook op papier moet voorkomen om bij de Belastingdienst de schijn tegen te hebben dat hij optreedt als werknemer in plaats van opdrachtnemer. Een krachtig middel in dit proces is het verzenden van facturen voor verstrekte diensten³. Aangezien de Belastingdienst zelf spreekt van 'facturen' is het dan ook raadzaam om dit woordgebruik over te nemen en te voldoen aan de formele en materiële eisen die de Belastingdienst stelt aan de factuur.

FACTUURVEREISTEN

Sedert 1 januari 2004 moeten alle lidstaten van de Europese Unie de *Europese Richtlijn voor Facturering* hebben opgenomen in hun nationale wetgeving. Het doel van deze wetgeving is het harmoniseren van de regels voor het opstellen en verzenden van een factuur (gelijksoortigheid facturen) binnen de lidstaten van de Europese Unie. Door middel van het wetsvoorstel Richtlijn facturering (2003) zijn deze factuureisen door de Nederlandse wetgever verwerkt in de Wet OB (art. 35), de Uitvoeringsbeschikking OB alsmede de AWR.

Vanaf 1 januari 2004 dienen ondernemers die goederen leveren of dienst verrichten aan andere ondernemers én hiervoor een betaling verlangen, een factuur op te stellen die voldoet aan onderstaande eisen. De Wet OB maakt hierbij géén onderscheid tussen ondernemers, freelancers of ZZP'ers. Waar in dit stuk wordt gesproken van 'ondernemers' wordt dan ook tevens bedoeld op de freelancers en ZZP'ers.

De factuur moet worden voorzien van:

- een aanduiding dat het om een factuur, een aanvullende factuur of creditnota gaat,
- ingeval van een aanvullende factuur of credit-nota: de verwijzing naar de oorspronkelijke factuur,
- een factuurdatum; de datum van uitreiking van de factuur,
- een factuurnummer; een uniek, doorlopend en opeenvolgend nummer,
- de naw-gegevens van de ondernemer,
- het eigen BTW-identificatienummer,
- de naw-gegevens van de afnemer,
- het BTW-identificatienummer van de afnemer indien er sprake is van een levering aan een buitenlandse afnemer of indien de BTW-verlegd regeling van toepassing is (bij een binnenlandse levering van goederen of verrichting van diensten is de vermelding van het BTW-nummer van de afnemer dus niet verplicht),
- de hoeveelheid en aard van de geleverde goederen of de omvang en aard van de verrichte diensten,
- de datum, dan wel de data waarop de in het vorige punt vermelde levering van goederen of verrichting van diensten heeft plaats gevonden,
- van het voorgaande punt kan worden afgeweken indien er door de afnemer een vooruitbetaling voorafgaand aan de uitreiking van de factuur plaats vindt; alsdan dient de datum waarop de vooruitbetaling is voldaan, te worden vermeld op de factuur,
- voor een zelfde soort levering van goederen of verrichting van diensten binnen één maand kan de

- ondernemer volstaan met het opstellen van een maandelijks verzamel factuur,
- per geleverd goed of verrichte dienst moeten de eenheidsprijs exclusief BTW en eventuele kortingen worden vermeld alsmede het totaalbedrag exclusief BTW,
- per geleverd goed of verrichte dienst moet worden aangegeven onder welk tarief deze levering of dienstverlening valt,
- indien de vrijstellingsregeling van kracht is dient dit ook per verrichte dienst te worden vermeld,
- het te betalen totaalbedrag (factuurbedrag) exclusief BTW,
- het te betalen totaalbedrag aan BTW, uitgesplitst naar BTW-tarief en/of vrijgesteld regime,
- het te betalen totaalbedrag (factuurbedrag) inclusief BTW,
- de munteenheid waarin de factuur is opgemaakt; de factuur mag bedragen in elke munteenheid bevatten, maar het te betalen Nederlandse BTW bedrag moet zijn uitgedrukt in euro's (hierbij geldt de wisselkoers zoals deze is vastgesteld door De Nederlandsche Bank op de factuurdatum, voor de aanduiding van de toegepaste munteenheid wordt de Swiftcode4 aanbevolen),
- de factuur mag worden opgesteld in elke gewenste taal maar de Belastingdienst kan een Nederlandse vertaling eisen,
- indien de verleggingsregeling van kracht is dient dit expliciet op de factuur te worden vermeld,
- indien levering van goederen plaats vindt onder de margeregeling dan dient dit expliciet op de factuur te worden vermeld,
- als de BTW wordt voldaan door een fiscaal vertegenwoordiger dienen het BTW-identificatienummer van deze fiscaal vertegenwoordiger alsmede zijn naw-gegevens te worden vermeld.

Niet verplicht maar zeker aanbevelenswaardig is de verwijzing naar het contract dat aan de geleverde prestatie ten grondslag ligt. Bij een levering aan het buitenland dient u voor een snelle afwikkeling van de betaling in plaats van uw bankrekeningnummer de IBAN en BIC code die aan uw bankrekening zijn gekoppeld te vermelden. Om grensoverschrijdend betalingsverkeer sneller en efficiënter te laten verlopen is het International Bank Account Number (IBAN) ontwikkeld. Het invoeren van het IBAN betekent een standaardisatie van Europese rekeningnummers. BIC staat voor Bank Identifier Code, ook wel SWIFT-adres genoemd. De BIC is een unieke (internationale) identificatie van de bank en vergemakkelijkt de verwerking van de opdracht.

MISVERSTANDEN

De alledaagse praktijk is weerbarstig; sinds de invoering op 1 januari 2004 blijven er een aantal hardnekkige misverstanden over de factuureisen bestaan onder de ondernemers in het algemeen en freelancers in het bijzonder. Dit laatste is niet zo verwonderlijk daar met name de freelancer veelal de verstrekker is van (een mix van) BTW-belaste en/of vrijgestelde diensten. Onderstaand volgt een korte uiteenzetting van de misverstanden top-3: BTW

verrekening in geval van contante betaling, horeca bestedingen en BTW-vrijgestelde diensten.

Contante betaling:

Bij een dienst die tussen ondernemers contant wordt afgerekend wordt er veelal ten onrechte verondersteld dat een geschreven bon of kassabon volstaat. Slechts indien deze bon voldoet aan bovengenoemde factuureisen wordt deze door de Belastingdienst geaccepteerd.

Horeca bestedingen:

Bonnen van horeca gelegenheden worden vaak niet voorzien van een BTW-bedrag. Nu stelt de Wet OB dat de BTW over genoten voedsel en drank in horecagelegenheden niet mag worden verrekend in de BTW aangifte van de zakelijke genietter van de horecadienst. Veel horecaondernemers laten dientengevolge een uitsplitsing van het BTW-bedrag achterwege omdat het schijnbaar niet relevant is. Deze stellingname is onjuist omdat een horeca ondernemer ook onder de Wet OB valt en er bovendien enkele uitzonderingen op de uitsluiting van BTW-afrek op horecabestedingen gelden (die hier omwille van de beperkte relevantie niet worden behandeld). Daarnaast geldt bovendien dat het BTW-bedrag over genoten logies in de horeca wel verrekenbaar is in de BTW-aangifte indien de ondernemer kan aantonen dat er een zakelijk belang aan de overnachting kleefte.

BTW-vrijgestelde diensten:

Het meest voorkomende misverstand ligt echter bij de ondernemers die een BTW-vrijgestelde dienst leveren (veelal freelancers). Ten onrechte gaan zij er veelal van uit dat deze vrijstelling van BTW hen ook vrijwaart van het opstellen van een deugdelijke factuur die aan bovenstaande eisen voldoet. Met name de omissie van een expliciete vermelding op de factuur dat het om een BTW-vrijgestelde dienst gaat komt vaak voor. Daarnaast wordt soms ook geheel ten onrechte het 0%-tarief op de factuur gehanteerd om aan te geven dat het om een vrijgestelde dienst gaat.

Bovenstaande misverstanden raken het eerst en vooral de zakelijke afnemer van het goed of de dienst. Het is immers deze ondernemer die, met een op basis van de Wet OB deugdelijk opgestelde factuur, dient aan te tonen dat hij recht heeft op de aftrek van de voorbelasting. De omzetbelasting is een technische belasting; indien de ondernemer die een voorafrek claimt deze niet kan staven aan de hand van de vereiste documenten kan de inspecteur tot een negatieve correctie van de belastingverrekening besluiten. Het is derhalve in het directe belang van de ondernemer die de voorafrek claimt om van de verstrekker van het goed of de dienst een deugdelijke factuur te eisen!

E-BILLING:

ELECTRONISCH FACTUREREN

Facturen kunnen niet alleen in papieren vorm worden verstrekt maar mogen ook elektronisch worden verzonden als de ontvanger daarvoor toestemming heeft gegeven. Elektronische facturen zijn rechtsgeldig mits de *authenticiteit* (oorsprong) en de *integriteit* kunnen worden gewaarborgd. Dit laatste kan door middel van een elektronische handtekening. Voor de

uitwisseling van gegevens wordt veelal gebruik gemaakt van EDIFACT (Electronic Data Interchange For Administration, Commerce and Transport). EDIFACT is de ISO-norm voor elektronische uitwisseling van gestructureerde en genormeerde gegevens tussen computersystemen van bij transacties betrokken partijen. Vóór de uitwisseling van de factuurgegevens dienen beide partijen vooraf echter wel afspraken te maken omtrent de vorm en de volgorde waarin de gegevens worden uitgewisseld. De Belastingdienst accepteert deze wijze van factureren indien zogenoemde reconciliatiestaten (afstemmings-overzichten van gefactureerde en ontvangen bedragen tussen partijen) op papier worden vastgelegd en gearchiveerd. Naar verwachting zullen nieuwe elektronische communicatie standaarden als XML (eXtensible Markup Language) het gebruik van elektronisch facturen doen toenemen. Bij de toepassing van XML is de hiervoor vermelde afstemming van computersystemen tussen handelspartijen immers niet meer nodig. In alle gevallen dient de ondernemer die overgaat tot elektronisch factureren dit vooraf met de Belastingdienst af te stemmen.

Bewaarplicht

Zowel de ontvangen facturen als kopieën van de verzonden facturen of de bovengenoemde reconciliatiestaat behoren tot de administratie van de ondernemer. De civielrechtelijk en fiscaalrechtelijk bepaalde bewaartermijn die de Belastingdienst hanteert voor de administratie van de ondernemer is zeven jaar. Hierop gelden enkele uitzonderingen. Zo is in de wet OB bepaald dat documenten betreffende onroerende zaken en rechten die zijn onderworpen aan de wet OB gedurende 10 jaren dienen te worden bewaard. Ondernemers kunnen echter afspraken met de inspecteur maken over wat er specifiek moet worden bewaard, hoe het moet worden bewaard en welke specifieke termijn in acht moet worden genomen. Indien facturen elektronisch worden opgeslagen, leesbaar herproduceerbaar zijn en de beveiliging is gegarandeerd (back-up), kan de bewaartermijn van de fysieke factuur van 7 jaren in onderling overleg worden verkort.

KLEINE ONDERNEMERSREGELING (KOR)

Zoals de naam van deze regeling uit de Wet OB⁵ doet vermoeden ziet deze faciliteit toe op kleine ondernemers. Met klem wordt hier gesteld dat de regeling enkel geldt voor een *ondernemer natuurlijk persoon* die in Nederland woont of is gevestigd dan wel een *samenwerkingsverband van natuurlijke personen* dat in Nederland is gevestigd. Het betreft hier dus freelancers, ZZP'ers, eenmanszaken, firmanten in een VoF, leden van een maatschap, man/vrouw firma's.

Enkel de ondernemer die voldoet aan de eisen die door de Wet OB aan de administratie worden gesteld (factuureisen, bewaarplicht, boekhouding van ontvangsten en uitgaven) kan een beroep doen op de KOR. Om in aanmerking te komen voor de KOR dient het BTW-saldo (verschuldigde omzetbelasting over leveringen minus aftrek voorbelasting) dat de ondernemer over 2005 aan de Belastingdienst dient af te dragen niet groter te zijn dan EUR 1.883. De berekening van de omvang van het BTW bedrag dat de ondernemer na het afsluiten van het boekjaar 2005 uit

Wet OB: Kleine ondernemersregeling (KOR)

Berekende afdracht BTW op jaarbasis (2005) : Potentiële vermindering

Berekende BTW afdracht \leq EUR 1.345 : De vermindering is gelijk aan het BTW bedrag
U betaalt per saldo géén BTW

EUR 1.345 < Berekende BTW afdracht \leq EUR 1.883 : De vermindering bedraagt:
2,5 x (EUR 1.883 -/- BTW bedrag)

Berekende BTW afdracht > EUR 1.883 : Geen vermindering

hoofde van de KOR van de Belastingdienst kan terugvorderen dient plaats te vinden aan de hand van bijgaande staffel.

Het voldoen aan de factuureisen, het respecteren van de bewaartermijn alsmede het voeren van een boekhouding van ontvangsten en uitgaven kan de ondernemer dus een fiscale tegemoetkoming van de Belastingdienst in de vorm van de KOR opleveren!

Drs. J.H. Gieskens AC CCM QT

Informatie: jh@gieskens-eva.nl

Voetnoten

1. Freelancer en ZZP nog steeds in de war door VAR, J.H. Gieskens, VFP nr. 5, Kluwer, mei 2005, blz. 12-17.
2. Van Dale Etymologisch woordenboek en Van Dale Groot woordenboek der Nederlandse taal op cd-rom (versie 1.0), Van Dale Lexicografie, Utrecht/Antwerpen.
3. Op het aanvraagformulier voor de VAR (model 2005) wordt onder punt 4a. de vraag gesteld: "Verstuurt u facturen voor de werkzaamheden waarvoor u deze verklaring aanvraagt?"
4. Drielettercode die SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) heeft gegeven aan alle valuta's in de wereld, bijvoorbeeld EUR voor de Euro en USD voor de Amerikaanse Dollar.
5. Kleine ondernemersregeling: Wet OB art. 25 en 27, Uitvoeringsbeschikking OB art 24.